

VIPAVA

Ste že kdaj po radiu slišali opozorilo: "Burja v Vipavski dolini piha z močjo 120 kilometrov na uro, zato je vožnja za tovornjake s ponjavami prepovedana."

Vipava, ki ima okoli 1.500 prebivalcev in leži v Vipavski dolini na Goriškem, je najbolj vetroven kraj v Sloveniji. Skozi kraj teče reka z istim imenom, torej Vipava, čez katero so domačini zgradili kar 25 mostov, zato nekateri kraju rečejo kar "slovenske Benetke". Vipavska dolina ima veliko sonca, v njej se čutijo vplivi milega sredozemskega podnebja, ki sicer "razvaja" Primorce, zato na tem območju odlično uspeva vinska trta, rastejo tudi kakiji, fige in oljke.

A to prijetno vreme zna pogosto "pokvariti" močna burja, ki se zaganja z bližnjih planot nanosa in trnovskega gozda in piha po vsej dolini, od podnanosa do ajdovščine in še naprej po dolini soče. Zakaj prav tu piha najbolj? strokovnjaki pojasnjujejo, da zato, ker je na tem območju stičišče toplejšega sredozemskega podnebja in hladnejšega celinskega, zato se mešajo različno tople zračne mase, kar povzroči nastanek burje.

Ali veste, kaj je burja? To je sunkovit, hladen veter, ki ne prinaša padavin, piha pa predvsem pozimi. Burjo poznajo po vsem svetu, v Sloveniji pa je značilna za Primorsko, kjer se zrak spušča z bližnjih hribov v nižino. V Vipavski dolini zmeroma do močna burja piha kar 42 dni na leto. Najmočnejši sunki presegajo celo hitrost 200 kilometrov na uro, na Obali so nekoliko šibkejši.

Veter zato na tem območju velikokrat povzroči škodo v kmetijstvu, prometu, na zgradbah in v vsakdanjem življenju. Že v načinu gradnje lahko vidimo prilagojenost vetru, saj so stare hiše zgrajene tako, da kažejo burji hrbet, torej tisto stran, ki je skoraj brez oken in vrat, na strehah pa lahko skoraj na vsaki hiši vidimo kamenje, ki dodatno obtežuje kritino, da je burja ne odpihne. Kljub vsem prilagoditvam pa je spomladansko popraviljanje streh nekaj povsem običajnega.

Burja povzroča nevšečnosti tudi na cestah, saj promet že ob burji, ki komaj presega 100 kilometrov na uro, poteka počasi, za tovorna vozila s ponjavami pa velja, da v takih razmerah ne bi smela voziti, saj jih burja zaradi njihove velike bočne površine zlahkoto prevrne.

RADIO
TOVORNJAK

GORIŠKA
KRAJ
BENETKE
PODNEBJE
OBMOČJE
KAKI
VREME
BLIŽNJI
OD
STIČIŠČE
IN
MASA
PADAVINE
SVET
ZRAK
NIŽINA
SUNKI
ŠKODA
ŽIVLJENJE
HIŠE
SKORAJ
KRITINA
POPRAVLJANJE
ŽE
POČASI
PONJAVA
POVRŠINA

Odgovori s celimi povedmi v zvezek:

1. Kaj si o Vipavi izvedel iz besedila?
2. Kakšen veter je burja?
3. Katere nevšečnosti povzroča burja?
4. Zakaj je vožnja za tovorna vozila s ponjavami prepovedana, če piha burja?
5. Z lep opisom preprišiš v zvezek zadnji odstavek.